

IZ IDRJE PREK GOLAKOV IN NANOSA V POSTOJNO

GOZDNATI GREBENI IN PLANOTE

GORAZD MOČNIK

Kot dolga valovita kača se vleče slovenska planinska transverzala iz Idrije do Postojne prek lepih visokih gričev in globokih dolin skozi mogočen Trnovski gozd. To je visoka kraška planota, iz katere se vrhovi dvigajo kot valovi iz morja. V tem velikanskem kraškem gozdu uspevajo tudi nekatere alpske rože, ki rastejo predvsem tam, kjer so goličave, da jih lahko greje toplo sonce, ki je tod močno že aprila.

V ta prelepi konec Slovenije nisem nikoli veliko zahajal, prav tako redko sem bil doslej v primorsko-notranjskih hribih. Zato smo se s prijatelji odločili, da gremo v to slovensko hribovito pokrajino: aprila, ko je bilo za višje hribe še prekmalu.

VOJSKO

Vojsko je bila naša prva točka, ki se dviga več kot tisoč metrov visoko. Tja smo prišli s Hleviške planine, kamor pelje iz Idrije nekaj časa ozka asfaltirana cesta, ki se čez nekaj časa spremeni v ozek kamnit kolovoz, ki pa je ponekod kar precej strm. Po tej poti hodimo nekaj časa, potem nas ta pot pelje skozi gozd, kjer je bil ta čas prijeten jutranji hlad. Do križišča smo prikorakali, kjer se pot razcepi v dve, v daljšo in krajšo, kot smo prebrali na zemljevidu. Odločili smo se, da bomo šli po krajši. Po tej zopet hodiš nekaj časa po gozdu, nato pa prideš do makadamske ceste, ki pripelje do kočice. *Toda tisti dan, ko smo bili mi tam, je bila kljub razmeroma pozni uri - bilo je že devet dopoldne - še zaprta. Žige smo potem dobili na sosednji kmetiji. Zvedeli smo, da je kočica zaprta, ker so imeli prejšnji večer veselico in so ta čas menda še vsi spali.*

Od tod nas je pot vodila navzgor na vrh planine, od koder je lep razgled - in strm breg za noge, ki trpijo pri hoji navzdol. Ko je ta del poti zmagán, hodimo po prijetnem gozdnem grebenu, ki je z obeh strani, s severne in južne, poraščen z drevjem. Tako kar nekaj časa ubiramo pot proti Vojskem, ki je naša druga točka. Pot do tja je nekoliko neprijetna, ker je treba iti do kraja Kočevše po asfaltirani cesti. Na Vojskem pa se vendarle malo odpočijemo in okrepčamo, kot se spodobi po takšni poti.

GOLAKI

Z Vojskega nas pot pelje mimo cerkve in pokopališča nekaj časa po makadamski cesti. Ko pa pridemo mimo Kotlarjeve kmetije, pot zavije na desno skozi senožet v gozd in čez nekaj časa v Mrzlo Rupo. Skoraj proti jugu pelje

ta cesta do Hudega polja, kjer se začne Trnovski gozd.

Pot skozi gozd je prijetna, le markiranje je ponekod zelo slabo. Ko pridemo na višino nekako 1200 metrov, se začne kazati sneg. Čez čas ga je že več kot meter visoko in se ponekod prav do pasu vdira pod nogami. Tudi tam so bile markacije zelo slabe, tako da smo imeli od časa do časa prav neprijetne občutke: vse se nam je dozdevalo, da smo se že izgubili. Kakšno poldrugo uro smo tako hodili po snegu, ki se nam je neprestano prediral. Na južni strani gore pa proti vrhu snega že ni bilo več. Namesto tega je bilo gosto grmovje, tako da smo se kar precej popraskali, ko smo rinili navzgor. Na vrhu Golaka nas je čakala velika nagrada: prelepo je sijalo sonce. Pa kljub temu nismo dolgo zdržali na vrhu, ker je kmalu začelo tako močno pihati, da smo se umaknili nazaj v zavetje gozda.

Po dvajsetih minutah hoje z Malega Golaka po gozdu smo prišli do Iztokove kočice, ki je bila tako zanemarjena, da smo popolnoma obupali nad njo. Bila je pravo smetišče. Po njej so bila razmetana drva in papir, celo novoletna jelka je še stala - aprila - na mizi. Zato smo se prav kmalu poslovili in nadaljevali pot proti jugu, proti Čavnu.

Pot ni bila nič posebnega, saj pelje po cesti in po gozdu brez posebnega razgleda. Na Čaven, pravzaprav v planinsko zavetišče, smo prišli okrog pol devetih zvečer. Skuhali smo si čaj in nekaj pojedli, nato pa polegli na skromna, a dobra ležišča za tiste planince, ki vedo, kaj pomeni spanje na trdi klopi. Spanje pa ni bilo zelo udobno, kajti v treh spalnih vrečah smo spali štirje, ker je prijatelj spalno pozabil doma.

JAVORNIK

Naslednje jutro smo se dokaj zgodaj odpravili s Čavna. Pot nas je peljala nazaj po cesti, po kateri smo bili prišli, kakšnih petnajst minut, nato pa ta pot zavije na desno v strm kolovoz. Nekaj časa smo koračili po njem in prispeli na goličavo, ki je bila vsa v jutranji rosi. Vendar pot kmalu zavije nazaj v gozd, po katerem se prijetno vije, dokler ne pripelje na cesto, ki povezuje Predmejo z Ajdovščino. Kakšnih pet kilometrov pred Ajdovščino nas je pobral avto in odpeljali smo se do vasi, ki je le še kakšne tri kilometre oddaljena od Ajdovščine, od tam pa smo peš nadaljevali pot v Ajdovščino, kjer smo se oskrbeli s hrano, ki smo jo potrebovali za nadaljevanje poti.

Proti vzhodu smo jo ubrali po cesti proti Colu in mimogrede poskusili naprositi kakšnega šoferja, da bi nas vzel s seboj. Najprej je nekdo

ustavil Stanku in Jerneju, čez kakšnih dvajset minut pa še Bojanu in meni. Odpeljal naju je do vrha prelaza, od koder je na Javornik še sedem kilometrov.

Na Javornik je pot veliko boljša kot so bile naše dosedanje planinske poti, pa čeprav smo prav tako hodili po cesti, na kateri vsaj asfalta ni bilo. Pot je ponekod precej strma in na ključnih mestih predvsem premalo označena, saj je na cesti vsakih sto metrov kakšen odcep, cesta pa je povsod enaka in ni mogoče ugotoviti, katera je glavna in katere stranska. Po poldrugi uri hoje smo le prispeli na Javornik (1240 m), kjer je tedaj močno pihalo. Zato smo se zatekli v kočo, kjer smo se okrepčali s čajem. Nekoliko smo še počivali na soncu, ker je veter ponehal, nato pa odšli proti Abramcu, proti jugu. Pot nas je sprva vodila po gozdu za kočico, po nekaj minutah hoje pa smo spet prišli na cesto - in nadaljevala se je stara pesem pešačenja po zaprašenih cestah. Tam nismo srečali skoraj nikogar, samo nekaj sprehajalcev, nekaj kolezarjev in nekaj motoristov, pa nekaj avtomobilov, ki so nas sproti spreminjali v mlinarje, ko so zdrveli mimo.

Do Abrama smo potrebovali kakšnih pet ur hoje. Tam smo se okrepčali in mimogrede vrgli še karte. Na Nanos ta dan tako in tako nismo nameravali iti, čeprav bi glede na dokaj zgodnjo uro še zmogli. Le nekoliko smo se razgledali naokrog po naravi in že ob devetih zvečer legli k počitku.

NANOS

Naslednje jutro smo zgodaj vstali in najprej vrgli pogled s senika: tam zgoraj je bilo vreme čisto in je že sijalo sonce, v dolini pa je bilo morje

KAR JE PREVEČ, JE PA VENDARLE PREVEČ

TRIJE VRŠCI NA MAH

BRANKO VRHOVEC

Ležim v mehki, sveže postlani postelji udobnega planinskega doma, vendar mi telo ne da spati. V nogah čutim živ ogenj, ki reže v sleherno mišico, vse noge so ena sama jedka bolečina, ki trga, kljuje, ne dá spati. Nekje iz spodnjih prostorov doma vejejo pritajeni človeški glasovi. Oskrbnik in njegova žena razpravljata kdove o čem pozno v noč.

Še sam ne vem, kako sem prišel do kočice. Bila je že trda tema, ko sem tipal proti njej skozi zlovesče drevesne prikazni, ki so se plazile po strmih pobočjih, iznad katerih se je bočila mogočna gora. Stol. V petah je skeleto in orjaška, prav nič planinska potovalka, ki mi je bingljala prek pleč, je bila že vsa mokra od znoja. Kot v

megle. Prav na hitro smo pospravili stvari in prav na hitro odšli proti svojemu zadnjemu višjemu cilju na tej poti, proti Nanosu; tam bomo imeli dovolj časa počivati. Hoja je bila zelo prijetna po suhi in le ponekod rahlo rosnih gorski travi. Pot se vije levo in desno od kolovoza, pa po travi in spet malo po kolovozu. Po približno eni uri smo na levi strani že zagledali Nanos. Spustili smo se v globel in srečali dva planinca, ki sta nam povedala, da je še približno pol ure do vrha in da je tam zgoraj prava invazija Štajercev. Temu podatku se niti nismo preveč čudili: na koncu koncev srečaš Štajerce vsepovsod po naših hribovih.

Po dobri uri hoje smo res prišli na vrh, ki se je že dodobra zbudil v sončnih žarkih. Tam zgoraj smo se zadržali dobro uro, saj se nam ni nikamor mudilo.

Potem smo se po hudi strmini, ki je kar neprijetna za kolena, spustili v Razdrto, od tod pa smo v Postojno spet poskušali ustaviti kakšen avto, da nam ne bi bilo treba hoditi po cesti. Debeli dve uri smo sedeli ob cesti in glasno premišljevali: ta čas bi v Postojno prišli že peš.

Pa smo se tja vendarle pripeljali in iz Postojne odšli do Predjamskega gradu, ki smo si ga do dobra ogledali. Tam pa že nismo bili več odvisni od dobre volje šoferjev, saj smo tam imeli svojo »katrco«, renault 4, s katerim smo se odpeljali proti Trojici. Velik del te poti nam je pomagal premagati avto, saj smo na vrh hodili le kakšno uro.

Tam se je naše gorsko popotovanje končalo. Oddrveli smo proti domu pod Bočem in Štajerskem. Tura nam bo še dolgo ostala v zelo prijetnem spominu. Zanj smo potrebovali tri dni dokaj zmerne hoje.

sanjah sem drsel po strmini, se spotikal ob kamenje, hlastal za ruševjem, se opotekal okrog skalnih škrb in - samo navzdol, navzdol, da me ne prehitijo noč in da zložim svoje utrujene kosti v posteljo, naj bo že kakršnakoli. Za mano je ostajal ne samo ponosni očak Stol, ampak tudi njegova sestra Begunjščica, zraven pa še zelena gozdnata Dobrča, dasi ne sam njen vrh. Vse v enem samem dnevu, na mah, brez vsakršnega načrta! Nekakšen triatlon jeklenih - pa vendar čista norost, brezumje zaletavega planinskega začetnika, ki je hotel vse planinske draži vsrkati kar na dušek.

POŠTAR NA GORSKEM VRHU

Nevsakdanja planinska odisejada se je pravzaprav začela pri Kostanjevi koči na Dobrči, ko